

BÁC SỸ CARLO URBANI, NGƯỜI ĐẦU TIÊN PHÁT HIỆN VÀ XÁC NHẬN ĐẠI DỊCH SARS

*Nhân tưởng niệm 10 năm ngày mất
của BS Carlo Urbani*

“Nếu tôi không làm việc trong những tình huống nguy hiểm đó, thì tôi đến đây để làm gì? Chỉ để trả lời thư điện tử, dự tiệc và đẩy giầy in thôi sao?!”

Bác sỹ Carlo Urbani sinh ngày 19 tháng 10 năm 1956 tại Castelpiano, CH Ý trong một gia đình trung lưu có bố mẹ đều là giáo viên. Ông tốt nghiệp ngành y tại trường Đại học Ancona năm 1981 và hoàn thành học vị sau đại học về chuyên ngành sốt rét- ký sinh trùng năm 1984, sau đó tiếp tục làm việc tại trường Đại học này.

Ông bắt đầu quan tâm đến việc giải quyết những thách thức của sức khỏe quốc tế từ những năm cuối thập niên 1980 và tham gia các nhóm tình nguyện hỗ trợ chính phủ về kiểm soát bệnh ký sinh trùng. Trong thời gian làm việc tại bệnh viện Macerata, BS Urbani tiếp xúc với Tổ chức Y tế Thế giới và từ năm 1993, ông bắt đầu làm việc cho tổ chức này ở Maldives, Mauritania và Guinea.

Năm 1995, BS Urbani đến Maldives để theo dấu dịch tễ học của giun móc một bệnh nhiễm trùng đường ruột nghiêm trọng và đào tạo các kỹ thuật viên phòng xét nghiệm phương pháp chẩn đoán loại giun này. Ông chính là người đầu tiên chứng minh được đường lây truyền của *Schistosoma mansoni* (có trên 200 triệu người trên thế giới bị nhiễm loại ký sinh trùng này).

Từ năm 1997, BS Urbani bắt đầu làm việc cho tổ chức Thầy thuốc không biên giới với vai trò là một chuyên gia về bệnh nhiễm trùng và ông đã đến Campuchia với mục đích kiểm soát tác hại

một loại giun dẹt (*Schistosoma mekongi*) và đã thu được những thành công trong điều trị và chẩn đoán.

Năm 1999, Urbani được đề cử làm Chủ tịch Chi hội thầy thuốc Ý của Tổ chức Thầy thuốc không biên giới. Cũng trong năm này ông được vinh dự đại diện cho tổ chức này đến Oslo, Na Uy để nhận giải Nobel hòa bình.

Năm 2000 ông được Tổ chức Y tế Thế giới cử đến văn phòng đại diện tại Hà Nội phụ trách về bệnh lây nhiễm của khu vực Đông Dương gồm Lào, Cambodia và Việt Nam. Trên cương vị này, ông đã có nhiều đề xuất và giải pháp hiệu quả để kiểm soát tình trạng bệnh lây nhiễm trong khu vực.

Cuối tháng 2 năm 2003, BS Urbani được yêu cầu đến thăm khám cho bệnh nhân Johnny Chen, một thương gia Hoa Kỳ đang điều trị tại Bệnh viện Việt Pháp Hà Nội với các triệu chứng của một trường hợp cúm nặng. Ông nhận ra rằng bệnh nhân Chen không hề bị cúm, nhưng có lẽ là một bệnh lây nhiễm mới và rất nghiêm trọng (sau này đã được gọi là Hội chứng nhiễm trùng hô hấp cấp nặng – SARS). Ngay lập tức BS. Urbani đã thông báo với Tổ chức Y tế Thế giới và đã khởi động sự đáp ứng hiệu quả nhất cho bệnh dịch nghiêm trọng nhất trong lịch sử. Đồng thời, ông cũng đã thuyết phục được Bộ Y tế Việt Nam tiến hành cách ly các bệnh nhân và sàng lọc khách du lịch, góp phần làm chậm tốc độ lây lan của bệnh dịch. Chính nhờ ông mà hàng triệu mạng người đã được cứu sống.

Không may trong quá trình điều trị cho bệnh nhân SARS tại Hà Nội, BS Urbani cũng bị lây

nhiễm. Ngày 11 tháng 3 năm 2003 ông phát bệnh khi đang đi công tác tại Thái Lan và sau 18 ngày điều trị tại đơn vị hồi sức, ông đã không qua khỏi. Đó là lúc 11g45 phút ngày 29 tháng 3 năm 2003. Thế giới và ngành y đã mất đi một con người quả cảm, một thầy thuốc hết lòng vì sự nghiệp chăm sóc người bệnh và nghiên cứu khoa học cho đến hơi thở cuối cùng. Ông đã tình nguyện hiến tạng phổi của mình để các nhà khoa học tiếp tục nghiên cứu.

Lời nói của ông với vợ, bà Giuliana Chiorini, khi bà nói rằng đó không phải là trách nhiệm của một người cha có 3 con từ 4 đến 17 tuổi phải liều mạng sống của mình để điều trị cho những bệnh nhân nhiễm SARS: *“Nếu tôi không làm việc trong*

những tình huống nguy hiểm đó, thì tôi đến đây để làm gì? Chỉ để trả lời thư điện tử, dự tiệc và đẩy giấy in thôi sao?!” - xứng đáng để thế giới phải nghiêng mình kính phục vì đã được chứng minh bằng chính cuộc đời tươi đẹp của BS. Carlo Urbani.

Để tưởng nhớ ông và tiếp tục sự nghiệp mà ông hằng ấp ủ, một trung tâm mang tên Carlo Urbani đã được chính phủ Ý tài trợ xây dựng ở Trường Đại học Y Dược Huế, miền Trung Việt Nam. Trải qua 10 năm xây dựng và phát triển, trung tâm này đã có nhiều đóng góp cho việc phát hiện và kiểm soát các bệnh nhiễm trùng hô hấp cấp trong khu vực.

*Nguyễn Thị Anh Phương
(Sưu tầm và lược dịch)*